

Studia Pedagogiczne

Problemy społeczne,
edukacyjne i artystyczne

TOM 21

Wydawnictwo
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego
Kielce

2012

SPIS TREŚCI

CONTENTS	7
WSTĘP	9
INTRODUCTION	11
ARTYKUŁY I ROZPRAWY	
BARBARA DOBROWOLSKA, Kompetencje nauczycieli a wielokulturowość w świetle badań własnych	15
EWA PARKITA, Kompetencje medialne nauczyciela muzyki a wymagania współczesności	35
TADEUSZ SAKOWICZ, BOŻENA ZAWADZKA, Child's welfare as a pedagogical challenge for family and society – based on John Paul II teaching	49
JOLANTA BIAŁA, Dzieciństwo gorszych szans jako wyzwanie dla społeczeństwa obywatelskiego	59
MAJA PIOTROWSKA, Rodzice i dzieci w trakcie i po rozwodzie. Źródła wsparcia i pomocy	73
AGNIESZKA SZEWCZYK, Rodzice w procesie wspierania twórczej aktywności dziecka	89
ANNA WILECZEK, „Życie na pół trudne”. Językowy obraz dorosłości i dorosłych w wypowiedziach dzieci przedszkolnych	99
DOROTA BEŁTKIEWICZ, Świat na językach dzieci – ewolucja konceptualizacji w okresie nauczania zintegrowanego	111
BADANIA I KOMUNIKATY	
WANDA DRÓŻKA, Stages of professional teacher career in Poland – in the light of formal requirements as well as in practice	129
MAŁGORZATA WOLSKA-DŁUGOSZ, Rola autorytetu w życiu gimnazjalisty	145
PAULINA FORMA, Polish research in review at about multi-child family ...	163

RECENZJE, SPRAWOZDANIA I OPINIE

Paulina Forma, <i>Rodzina wielodzietna jako środowisko wychowawczo- -edukacyjne. Diagnoza i możliwości wsparcia (na przykładzie województwa świętokrzyskiego)</i> , Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2011 – MAŁGORZATA WOLSKA-DŁUGOSZ	177
Małgorzata Wolska-Długosz, <i>Aspiracje edukacyjne i zawodowe licealistów pochodzących z rodzin dotkniętych bezrobociem</i> , Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2012 – PAULINA FORMA	183
Kazimierz Denek, <i>Uniwersytet w perspektywie społeczeństwa wiedzy. Nauka i edukacja w uniwersytecie XXI wieku</i> , Wyd. Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I, Poznań 2011 – EWA SZADZIŃSKA	185
Zuzanna Zbróg, <i>Identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb społecznych w niepublicznych szkołach podstawowych</i> , Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2011 – JUSTYNA MIKO-GIEDYK	189
Stanisław Leon Popek, <i>Psychologia twórczości plastycznej</i> , Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2010 – ANNA STAWECKA	193
Stanisław Kozak, <i>Patologie komunikowania w Internecie. Zagrożenia i skutki dla dzieci i młodzieży</i> , Difin, Warszawa 2011 – KATARZYNA PYSZCZEK- -MICHALAK	199

CONTENTS

WSTĘP	9
INTRODUCTION	11
ARTICLES & ESSAYS	
BARBARA DOBROWOLSKA, Teachers' competences and multiculturalism in research	15
EWA PARKITA, The media competence of music teacher and the challenges of the modern age	35
TADEUSZ SAKOWICZ, BOŻENA ZAWADZKA, Dobro dziecka jako pedagogiczne wyzwanie dla rodziny i społeczeństwa w nauczaniu Jana Pawła II	49
JOLANTA BIAŁA, The childhood of worse life chances as a challenge for a citizen society	59
MAJA PIOTROWSKA, Parents and children in divorcing and divorced families. The sources of support and assistance	73
AGNIESZKA SZEWCZYK, Parents in the process of enhancing the child's creative activity	89
ANNA WILECZEK, "Half-difficult life". The linguistic image of adulthood and adults in pre-schoolers utterances	99
DOROTA BEŁTKIEWICZ, The world on the tips of children's tongues – the evolution of conceptualisation in the period of integrated teaching	111
RESEARCHES & STATEMENTS	
WANDA DRÓŻKA, Etapy kariery zawodowej nauczyciela w Polsce na tle wymagań międzynarodowych w teorii i praktyce	129
MAŁGORZATA WOLSKA-DŁUGOSZ, The role of authority in the life of a gymnasium pupil	145
PAULINA FORMA, Polskie badania nad wielodzietnością	163

REVIEWS, REPORTS & OPINIONS

- Paulina Forma, *Rodzina wielodzietna jako środowisko wychowawczo-edukacyjne. Diagnoza i możliwości wsparcia (na przykładzie województwa świętokrzyskiego)* (Multi-children family as an education and upbringing environment. The diagnosis and possibilities of support – the case of the świętokrzyskie province), Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2011 – MAŁGORZATA WOLSKA-DŁUGOSZ 177
- Małgorzata Wolska-Długosz, *Aspiracje edukacyjne i zawodowe licealistów pochodzących z rodzin dotkniętych bezrobociem* (Educational and vocational aspiration in unemployed families), Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2012 – PAULINA FORMA 183
- Kazimierz Denek, *Uniwersytet w perspektywie społeczeństwa wiedzy. Nauka i edukacja w uniwersytecie XXI wieku* (University in perspective of a knowledge society. Science and education at the 21st century university), Wyd. Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I, Poznań 2011 – EWA SZADZIŃSKA 185
- Zuzanna Zbróg, *Identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb społecznych w niepublicznych szkołach podstawowych* (Identification and satisfaction of social needs in non-public primary schools), Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2011 – JUSTYNA MIKO-GIEDYK..... 189
- Stanisław Leon Popek, *Psychologia twórczości plastycznej* (The psychology of artistic creativity), Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2010 – ANNA STAWECKA 193
- Stanisław Kozak, *Patologie komunikowania w Internecie. Zagrożenia i skutki dla dzieci i młodzieży* (Social pathologies of communication in the Internet. Threats and effects for children and teenagers), Difin, Warszawa 2011 – KATARZYNA PYSZCZEK-MICHALAK 199

WSTĘP

Pedagogika i prowadzone na jej gruncie badania mają charakter interdyscyplinarny. Poruszane w obrębie tej dyscypliny problemy dotyczą szeroko rozumianej edukacji, socjalizacji, a także różnych kwestii społecznych. Taki właśnie szeroki profil ma prezentowany, już 21, tom „Studiów Pedagogicznych”. W kolejnych działach czasopisma zamieszczone zostały artykuły o charakterze teoretycznym, empirycznym, teoretyczno-empirycznym, a także recenzje.

Dział „Artykuły i Rozprawy” zawiera osiem tekstów, z których każdy tworzy autonomiczną całość tematyczną. Pierwszy dotyczy szkoły i kompetencji nauczycieli w kontekście wielokulturowości, drugi – kompetencji medialnych nauczyciela muzyki, a trzeci podejmuje problemy współczesnego pedagogizowania rodziny w odniesieniu do nauki Jana Pawła II. Kolejny artykuł stanowi opis sytuacji dzieci w rodzinach rozwodzących się i rozwiedzionych wraz z możliwościami ich wsparcia i pomocy, a dwa następne to interesujące próby analizy konceptualizacji wybranych elementów rzeczywistości przez dzieci.

W dziale „Badania i Komunikaty” polecam Państwu trzy teksty. Pierwszy z nich zawiera rozważania dotyczące zmian w kształceniu nauczycieli w Polsce w świetle teorii i praktyki, drugi traktuje o roli autorytetu w życiu gimnazjalisty. Wypowiedzi te dotyczą więc ważnych współczesnych problemów, z którymi borykają się główne podmioty edukacji – uczniowie i nauczyciele. Natomiast trzeci tekst eksponuje kwestie społeczne, poświęcony został polskim badaniom nad wielodzietnością.

Ostatni już dział „Recenzje, sprawozdania i opinie” zawiera sześć recenzji książek autorskich. Stanowią one przegląd najnowszych interesujących lektur przydatnych pedagogom zorientowanym nie tylko teoretycznie, lecz także praktycznie.

Przedstawiony tom ze względu na zróżnicowane spektrum podejmowanych zagadnień kierowany jest do szerokiego kręgu odbiorców: studentów i pracowników naukowych kierunków społecznych, humani-

stycznych oraz artystycznych, nauczycieli, rodziców i wszystkich, którzy pracują z dziećmi i młodzieżą w instytucjach oświatowych i opiekuńczych. Zapraszam zatem do lektury tomu z nadzieją, że znajdą tu Państwo ważne dla siebie teksty.

Bożena Matyjas

INTRODUCTION

Pedagogy has interdisciplinary character, and so does research within the field of it. The problems discussed touch on broadly understood education, socialization, and a variety of social issues. Such a wide range of aspects is present in the twenty-first, already, volume of “Educational Studies”. In the consecutive sections of the journal one can find theoretical, empirical, and theoretical-empirical articles, as well as reviews.

The section “Articles & Essays” contains eight texts, each of which forms a comprehensive thematic whole. The first paper relates to school and teachers’ competence in the context of multiculturalism, the second – to media competence of music teacher, and the third one touches upon the modern pedagogy of family with references to John Paul II’s teachings. The next paper describes the situation of children in divorcing and divorced families and the possibilities of giving support and assistance to them, while the two concluding articles analyse the selected children’s conceptualizations of reality.

In the section “Research & Statements” there are three texts worth special recommendation. The first one contains reflections on the changes in teacher education in Poland in the light of theory and practice and the second deals with the role of authority in the life of a gymnasium pupil. These opinions are related to important contemporary problems, which are faced by both students and teachers. The third text explores social issues and presents Polish research on families with many children.

The last section, “Reviews, Reports & Opinions”, contains six book reviews. They review recent, interesting books, useful not only for theoretical study, but also for pedagogical practice.

The volume, due to the variety of explored issues, is directed at a wide reading public: students and academic teachers, specialists in social studies, humanities and arts; teachers, parents and all those who work with children and youth in education and care institutions. I invite all of you to read the volume in the hope that you will find the texts significant.

Bożena Matyjas

